

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Ruralna geografija

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

5

5. Status nastavnog predmeta:

☒ Obavezni ☐ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

4

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

2

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alma Kadušić, docent

13. E-mail nastavnika:

alma.kadusic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- savladati predmet, ciljeve, zadatke i historijski razvoj ruralne geografije te utvrditi značaj ove discipline kao sistemske grane geografije;
- kritički posmatrati i analizirati osnovne geografske procese i pojave koje utiču na razvoj ruralnih područja te postanak i razvoj seoskih naselja;
- identificirati uzročno-posljedične veze i odnose između prirodno-geografskih elemenata i ruralnog razvoja;
- identificirati uzročno-posljedične veze i odnose između društveno-geografskih elemenata i ruralnog razvoja;
- razlikovati i komparirati tipove seoskih naselja i kategorije ruralnih područja te ustanoviti faktore koji djeluju na njihov postanak i razvoj;

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- definisati predmet i zadatke ruralne geografije i njeno mjesto u sistemu geografskih nauka;
- identificirati, razlikovati, analizirati i upoređivati različite ruralno-geografske pojave i procese na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i internacionalnoj razini;
- u geografskoj sredini izdvojiti i uporediti različite tipove i oblike seoskih naselja i oblike seoske naseljenosti;
- uporediti razlike u tipovima seoskih naselja i seoske naseljenosti između različitih regiona i područja u svijetu, te ustanoviti i preispitati faktore koji su uslovili te razlike;
- izdvojiti i analizirati elemente ruralnog pejzaža;
- analizirati i interpretirati specifičnosti demografskog razvoja i demografskih trendova u ruralnim područjima;
- identificirati i komentirati različite odnose koji postoje između grada i ruralnih područja, razlike koje se javljaju u agrarno-geografskim funkcijama i strukturama u različitim dijelovima svijeta;
- ustanoviti i analizirati funkcije seoskih naselja i različite razvojne probleme ruralnih sredina;

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Predmet, ciljevi i zadaci ruralne geografije; historija razvoja; položaj ruralne geografije u sistemu geografskih nauka; 2. Obilježja naselja i naseljenosti; faktori oblikovanja i kategorije ruralnog prostora; oblici seoskih naselja i naseljenosti; 3. Tipovi seoskih naselja u svijetu i Bosni i Hercegovini; 4. Pojam i definicija ruralnog i agrarnog prostora - indikatori izdvajanja i kategoriziranja ruralnih i agrarnih područja; 5. Pojam, podjela i sadržaj ruralnog okoliša (prirodni i civilizacijski okoliš, socijalna sredina, kulturni sadržaj); 6. Demografski aspekt ruralnih prostora (razvoj i raspored stanovništva svijeta); 7. Prirodno i mehaničko kretanje stanovništva ruralnih područja; dobni sastav i ekonomska struktura stanovništva; 8. Stanovništvo gradova i ruralnih područja (kretanje broja seoskog i gradskog stanovništva); 9. Odnosi grada i ruralnih područja; 10. Faktori oblikovanja ruralnih područja (faktori i intenzitet proizvodnje, inovacijski procesi u ruralnim sredinama); 11. Agrarno-geografske funkcije i strukture (ciljevi proizvodnje i komercijalizacija; oblik vlasništva nad zemljom, radni odnosi, tipovi gospodarstava; veličina posjeda); 12. Agrosocijalni sistemi; korištenje ruralnih područja u privrednim sektorima djelatnosti; funkcije ruralnih područja; 13. Razvojni problemi ruralnih područja - ruralni i održivi razvoj, strategija i politika ruralnog razvoja; 14. Geoekološki problemi ruralnih područja; 15. Budućnost ruralnog razvoja;

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave i tekstualna metoda.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.) Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit se obavlja usmenom ili pismenom provjerom znanja. Provjera obuhvata cjelokupan nastavni sadržaj predavanja i vježbi. Na završnom ispitu student odgovara na pitanja usmenim odgovorom ili testom iz programskog sadržaja nastavnog predmeta. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-10	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Woods, M., Holloway, L., Panelli, R. (2012). Key Concepts in Rural Geography. Sage Publications Limited.
2. Woods, M. (2005). Rural Geography. Processes, Responses and Experiences in Rural Restructuring. Aberystwyth: University of Wales.
3. Pain, A., Hansen, K. (2019). Rural Development. Routledge.
4. Nejašmić, I (1997). Osnove opće geografije. Zagreb: Educa.
5. Đurić, V. (1968). Prilog poznavanju tipologije seoskih naselja. Zbornik radova Geografskog zavoda Prirodno-matematičkog fakulteta Beograd, Sv. XV, Beograd.
6. Cvijić, J. (1966). Balkansko poluostrvo i južnoslavenske zemlje. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika SRS.

22. Internet web reference:

Ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini: mit i realnost, Nacionalni izvještaj o humanom razvoju za 2013. godinu. Sarajevo: UNDP. <http://www.ba.undp.org/>
 World Urbanization Prospects. <http://esa.un.org/unpd/wup/>
 The European Network for Rural Development (ENRD). http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/en/home-page_en.html
 European Council for the Village and Small Town (ECOVAST). <http://www.ecovast.org/english/index%20.htm>

23. U primjeni od akademske godine:

2021/2022.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

23.06.2021.